

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAHA
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

PŘEDNÍ ZPRÁVA
VÝZKUMŮ

VÝZKUMŮ
VÝZKUMŮ

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

a protipovodňových opatření na katastru Lešan na Prostějovsku (podrobná charakteristika lokality – viz. kap. Neolit) spadají do starší fáze mladého paleolitu, přesněji do szeletien. Jedná se o patinovaný úštěp spongiového rohovce získaný z výplně obj. 505 (pozdní eneolit/starší doba bronzová) a zlomky fosilizovaného sobího (?) parohu z intaktního sprašového podloží u obj. 506 (kultura s keramikou vypíchanou).

Z trati „Vinohrádky“ byla již dříve získána nevýrazná kolekce paleolitických artefaktů (Fojtík 2002: 65), podobná těm, které pocházejí i z dalších polních tratí v katastrálním území obce Lešany (ibid.: 63, 67–69). Samotný charakter všech zde zjištěných sídelních aktivit odpovídá obecněji platným zjištěným – szeletienské lokality mají povětšinou povahu krátkodobých loveckých stanic rozložených na vhodném „plochem“ návrší a jsou vesměs signalizovány jen nepříliš početnými soubory štipané industrie (Oliva 1992).

Pavel Fojtík, ÚAPP Brno

Literatura

Fojtík, P. 2002: Pravěké a raně středověké osídlení katastru obce Lešany (okr. Prostějov). Střední Morava (Kulturněhistorická revue) 15/2002, 55–84, Olomouc.

Oliva, M. 1992: The Szeletian occupation of Moravia, Bohemia and Slovakia. Acta Mus. Moravia, Sci. soc. 77, 35–58, Brno.

Resumé

An isolated artifact (a flake of Cretaceous spogolite chert) and fragments of fossilized reindeer (?) antler were excavated in the field of Vinohrádky on the cadastral territory of Lešany.

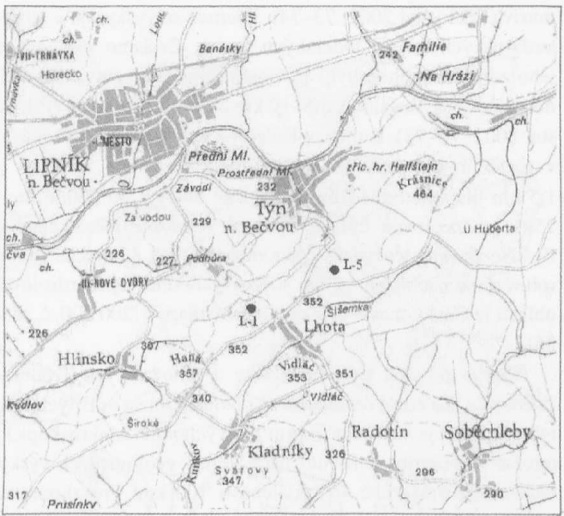
LHOTA (k. ú. Lhota u Lipníku nad Bečvou, okr. Přerov)

Lhota-1, „Malé stráně“. Aurignacien „miškovického typu“. Sídlště. Povrchový sběr.

Lokalita se nachází na táhlém vyvýšeném hřbetu Kelečské pahorkatiny, na levém břehu řeky Bečvy, severozápadně od obce Lhota u Lipníku nad Bečvou. Náleзовá plocha je situována jihozápadně od kóty 361,1 (WGS-84: 49°30,1135' s. s. ž., 17°36,7054' v. z. d.). Ze severozápadní strany je lokalita obklopena lesem. Ve vzdálenosti cca 600 m vzdušnou čarou jiho-východním směrem teče potok Šišemka a nachází se zde vodní pramen. Poloha poskytuje nejen dobrý výhled do údolní nivy řeky Bečvy, ale rovněž do celého přilehlého prostoru Moravské brány. Výškové převýšení v poměru k řece Bečvě činí zhruba 130–150 m.

Lokalitu objevil v roce 1974 Jiří Fryč. Kolekci paleolitického materiálu získal v letech 1974–1977. Později byla tato kolekce prodána Moravskému zemskému muzeu v Brně a odborně zpracována Bohuslavem Klímou (Klíma 1979). Ve výzkumu lokality pokračují členové archeologického kroužku v Příboře Pavel Rýc, Daniel Fryč a Jan Diviš. Lokalita je doložena celkově více než 2 000 ks štipané industrie (Diviš 1998: 71).

Tento příspěvek sepsuji na základě paleolitické štipané industrie zpracované v rámci své diplomové práce (Jelínková 2004). Kolekci čítající 150 ks artefaktů mi laskavě zapůjčil Jan Diviš.

Obr. 19. Lhota. Poloha jednotlivých lokalit.
Lhota. A location of individual sites.

Surovinová skladba

Surovinovému zastoupení na lokalitě dominuje silicit z glacienních sedimentů (Přichystal 2002: 67–68). Výskyt glacienních silicitů je vázán na pevninský ledovec sálského zalednění, jež zasáhl do vzdálenosti 15 km severně od zkoumané lokality.

Místního původu je křemenec, u něhož je (z důvodu nepatřinování) těžké určit stáří artefaktů. V menší míře jsou zastoupeny místní křemeny a rohovce. Křemenec pohoří Maleníku se vyskytuje ve vzdálenosti 5 km severním směrem. Křemenec Nížkého Jeseníku se nachází ve vzdálenosti kolem 10–20 km západně. V rozmezí vzdáleností 55–75 km se vyskytují primární zdroje křemenec Dražanské vrchoviny. Ty se mohou sekundárně objevit i mimo vlastní Dražanskou vrchovinu. Na lhotských lokalitách byly nejspíše využívány dva nejbližší jmenované zdroje křemenců, jejich zdrojovou oblastí je Český

Tab. 5. Lhota-1. Suroviny. Raw materials.

	ks	%
glacienní silicit	103	68,67
sluňák	4	2,67
radiolarit	9	6
křemen	2	1,33
křemenec	8	5,33
rohovec	4	2,67
rohovec typu Troubky-Zdislavice	1	0,67
nerozlišený rohovec	1	0,67
nerozlišené	18	12
Celkem	150	100,01

masiv (Přichystal 2002: 73–74). Křemen se vyskytuje v žilách karbonských hornin Oderských vrchů, Českého masivu, ale jeho zdrojem mohou být i fluvio-glaciální sedimenty. Jsou tedy dosažitelné ve vzdálenosti 5–10 km západním směrem (Přichystal 2002: 72–73). Rohovce Kelečské pahorkatiny se nacházejí v reziduálních štěrcích. Jejich nejbližší místo výskytu je 1,5 km jihovýchodně (dle geologické mapy 1:50 000, č. m. l. 25–13). Zdrojovou oblastí rohovců Kelečské pahorkatiny je flyšové pásmo Vnějších Západních Karpat. Lhotecké vrstvy rohovců se nacházejí 16 km severovýchodně, jejich zdrojovou oblastí je Český masiv (dle geologické mapy 1:200 000, č. m. l. 25).

Cizího původu jsou radiolarity a rohovce typu Troubky-Zdislavice. Za zdroj radiaritu se pokládá oblast v Bílých Karpatech, která je vzdálená 70 km jihovýchodně. Makroskopicky totožné radiolarity se rovněž nacházejí v geologických výskytech na jižní Moravě ve vzdálenosti 100 km. Pro zkoumané lokality přicházejí v úvahu vlárské radiolarity (Přichystal 2002: 72). Jejich zdrojovou oblastí jsou Moravsko-slovenské Karpaty (Demek – Novák a kol. 1992: 31). Rohovce typu Troubky-Zdislavice se vyskytují na Litenčické pahorkatině, 35 km jihozápadně, v prostoru karpatské předhlubně (Přichystal 2002: 71).

Technologická analýza

V souboru jsou zastoupena dvě počátková jádra. Těžená jádra jsou většinou jednopodstavová. Jedním kusem je zastoupeno jádro dvoupodstavové a jádro se změněnou orientací. Nejpočetnější skupinu tvoří zlomky a zbytky jader. Zlomkovitost jader je způsobena mrazovými puklinami v glacienním silicitu. Dominují opět jednopodstavová jádra následovaná jádry se změněnou orientací. Pro aurignacien typický je trojúhelníkovitý tvar některých jader (obr. 20:1, 2, 4). V souboru se také nachází středopaleolitický typ diskoidního jádra (obr. 20:5). Snahu využít vhodný tvar artefaktu odráží jednopodstavové jádro, mající trojúhelníkový tvar, které bylo po vytěžení upraveno a znovu používáno ve funkci škrabadla (obr. 21:4).

Největší část sbíjené debitáže tvoří polotovary výrobního stadia těžby (obr. 20:22–31, 35, 36, 39, 41), následují polotovary preparace (obr. 20:21, 38, 40, 42, 43), pouze jako doplňkové se jeví polotovary reparační (obr. 20:32–34, 37, 44). Nejčtenějšími polotovary preparační fáze jsou preparační úštěpy a čepele, téměř vždy využitě při výrobě nástrojů. Stejně je tomu u polotovarů výrobního stadia těžby, kdy jen malá část polotovarů nebyla při výrobě nástrojů využita. Dominující, a proto zcela jistě záměrně sbíjeny jsou cílové polotovary, z jejichž celkového množství bylo při výrobě nástrojů využito

Tab. 6. Lhota-1. Jádra. Cores.

	ks	%
počátková jádra	2	8
těžená jádra	5	20
zbytky jader	11	44
zlomky jader	7	28
Celkem	25	100

Tab. 7. Lhota-1. Technologie. Technology.

	ks	%
preparace	38	36,19
těžba	50	47,62
reparace	6	5,71
odpad	11	10,48
Celkem	105	100

cca 70 %. Po cílových polotovarech převládají v souboru polotovary s laterální kúrou, která je z technologického hlediska pro aurignacien typická. Při výrobě nástrojů bylo z celkového množství polotovarů s laterální kúrou upotřebeno cca 71 %. Při sbíjení debitáže vznikl odpad, který představují úštěpy a šupiny, převážnou měrou z glacienního silicitu, což indikuje těžbu na místě.

Typologická skladba

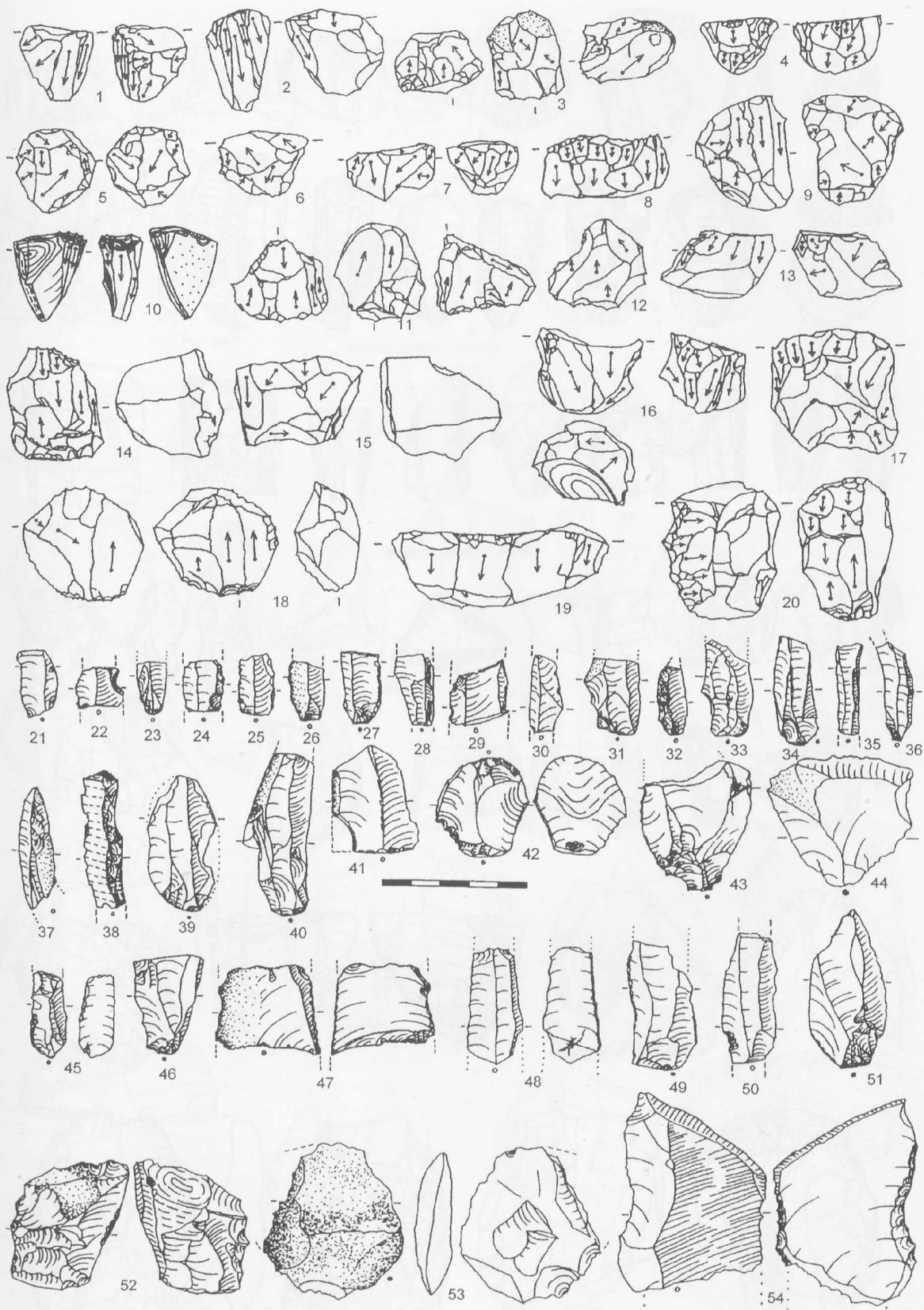
Kolekce zahrnuje pro aurignacien typická nevýrazně kýlovitá škrabadla (obr. 21:1, 3), jádrovité nástroje (obr. 21:4), obloukovitá kanelovaná rydla (obr. 22:42), čepel se strmou retuší (obr. 21:18), čepelku s retušovaným koncem (obr. 21:12) a odštěpovače (obr. 21:25, 26). Vyskytují se v ní také artefakty starší, typologicky patřící do středního paleolitu a szeletoidní artefakty, např. bifaciální drásadla (obr. 21: 34, 35), prototyp hrotu (obr. 20:7). Jedna patka byla upravena fasetováním, které vzniká nejen při výrobě levalloiských hrotů (obr. 22:41).

V souboru nástrojů dominují rydla nad škrabadly (38:11).

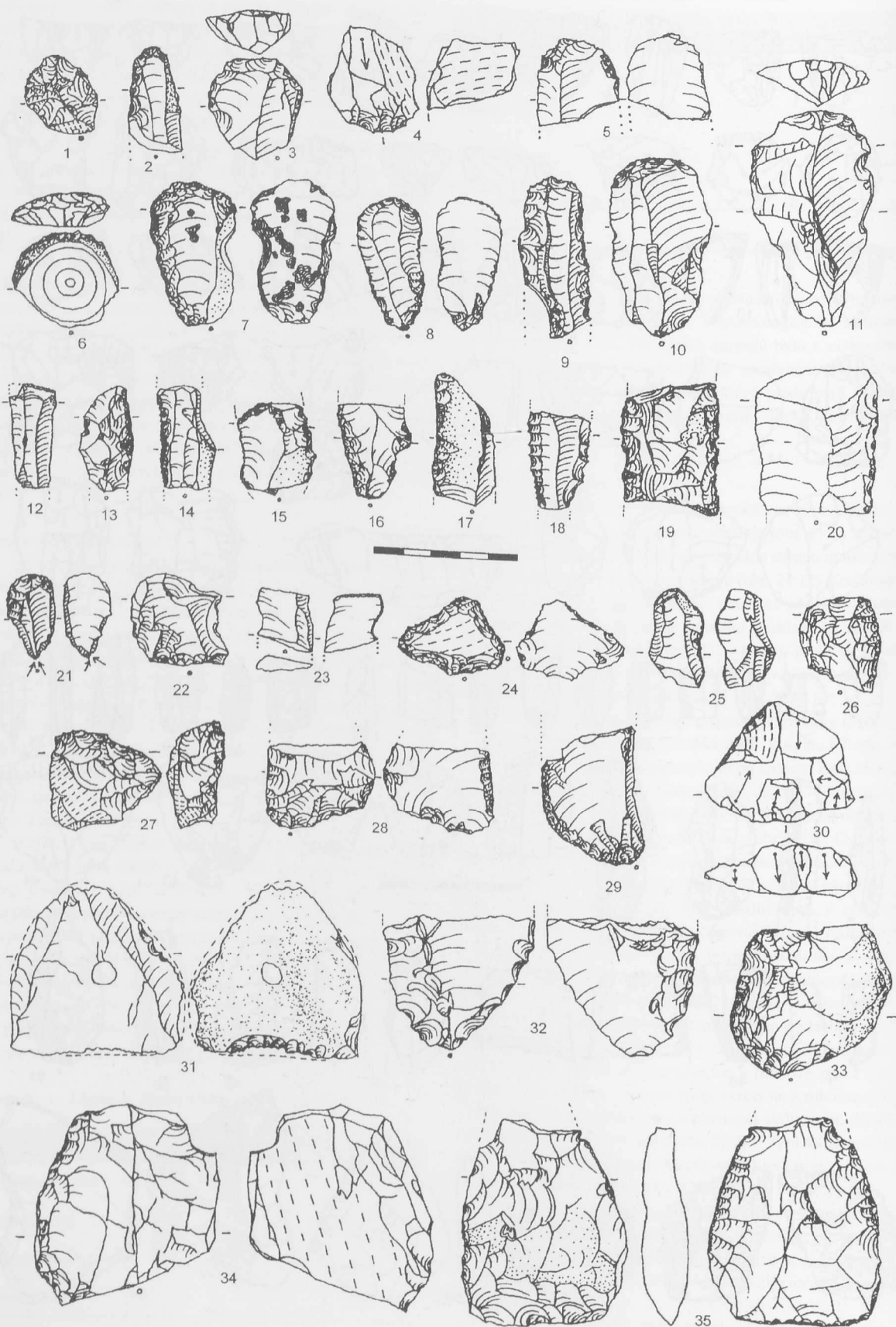
Hranová rydla převyšují jedním kusem skupinu klínových rydel (obr. 22:1–10). Z radiaritu bylo po jednom kuse zhotoveno hranové (obr. 22:2) a klínové (obr. 22:20) rydlo. Druhé hranové rydlo má laterální retuše (obr. 22:10). Jiné rydlo není celým nástrojem a nese stopy reutilizace (obr. 22:6). Ostatní a zvláštní rydla jsou zastoupena rydly na lomech (obr. 22:17, 16, 11, 32), která svým počtem převládají nad několikanásobnými rydly klínovými (obr. 22:25, 26). Shodně jsou v souboru zastoupena příčná rydla. Několikanásobná klínová rydla jsou v souboru reprezentována pouze dvěmi mesiálními zlomky (obr. 22:25, 26). Dále jsou v souboru zastoupena několika-násobná rydla hranová (obr. 22:22–24) a smíšená (obr. 22:27–31). Smíšená rydla představují kombinace těchto rydel: klínové a příčné rydlo (obr. 22:31); obloukovité rydlo kanelované, které je typické pro aurignacien a hranové rydlo (obr. 22:28); rydlo na lomu a ploché rydlo vyrobené z rohovce (obr. 22:29); kombinace hranového a plochého rydla (obr. 22:30) a hranového a klínového rydla (obr. 22:27). Typická pro aurignacien jsou obloukovitá rydla kanelovaná, která jsou v kolekci zastoupena jedním kusem (obr. 22:42).

Mezi škrabadly převládají ty, které byly vyrobeny na čepelech (obr. 21:2, 8–11), následovaná škrabadly na odštěpu (obr. 21:3, 6, 5, 7). Soubor obsahuje také dvě nevýrazně kýlovitá škrabadla (obr. 21:1, 3) a vysoké škrabadlo na zbytku jádra (obr. 21:4).

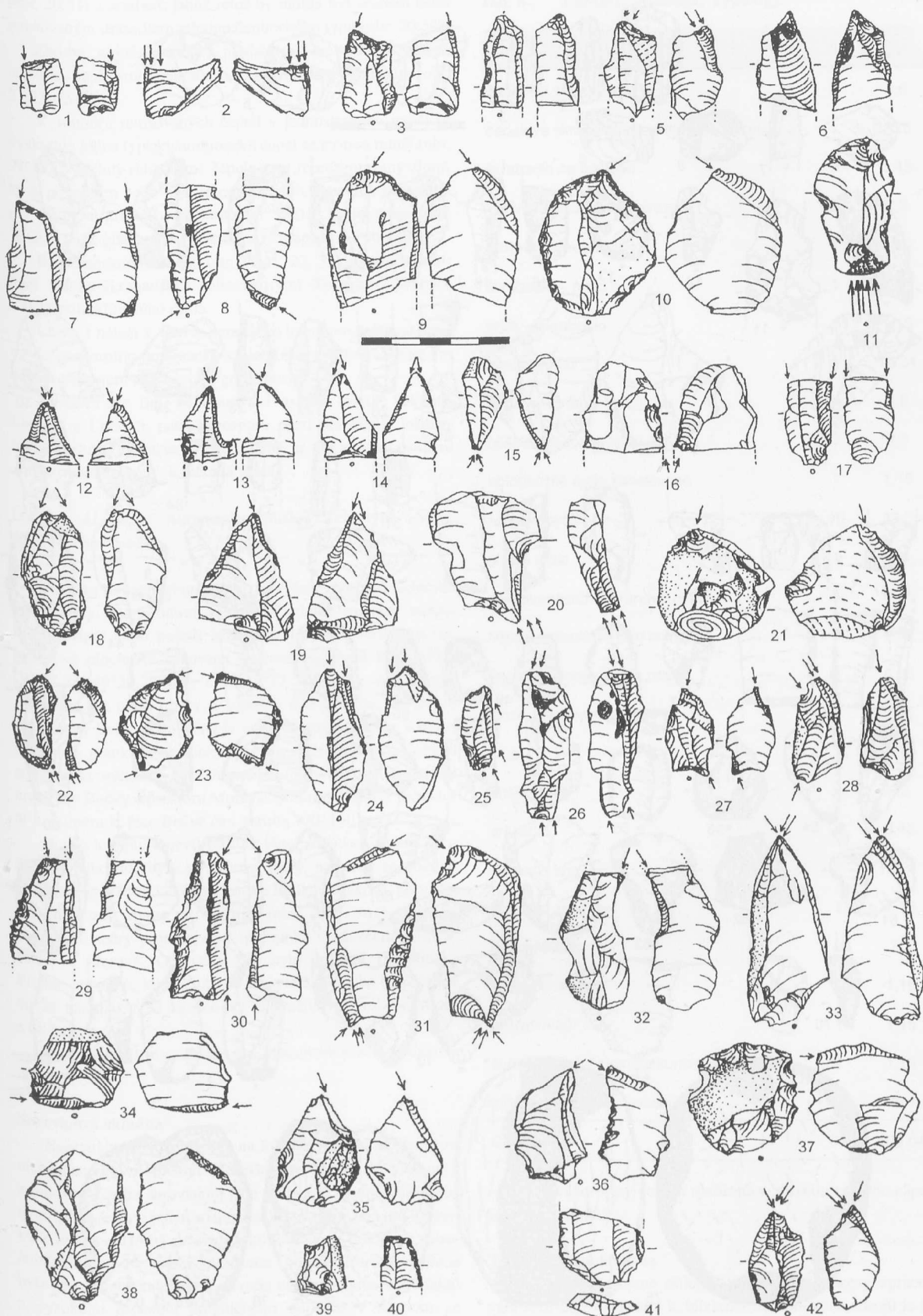
Druhou nejvýraznější zastoupenou skupinou jsou místní retuše a opotřeбенí, zlomky a ostatní nástroje. Do této třídy byl zařazen protobifaciální nástroj (obr. 20:52), prototyp hrotu

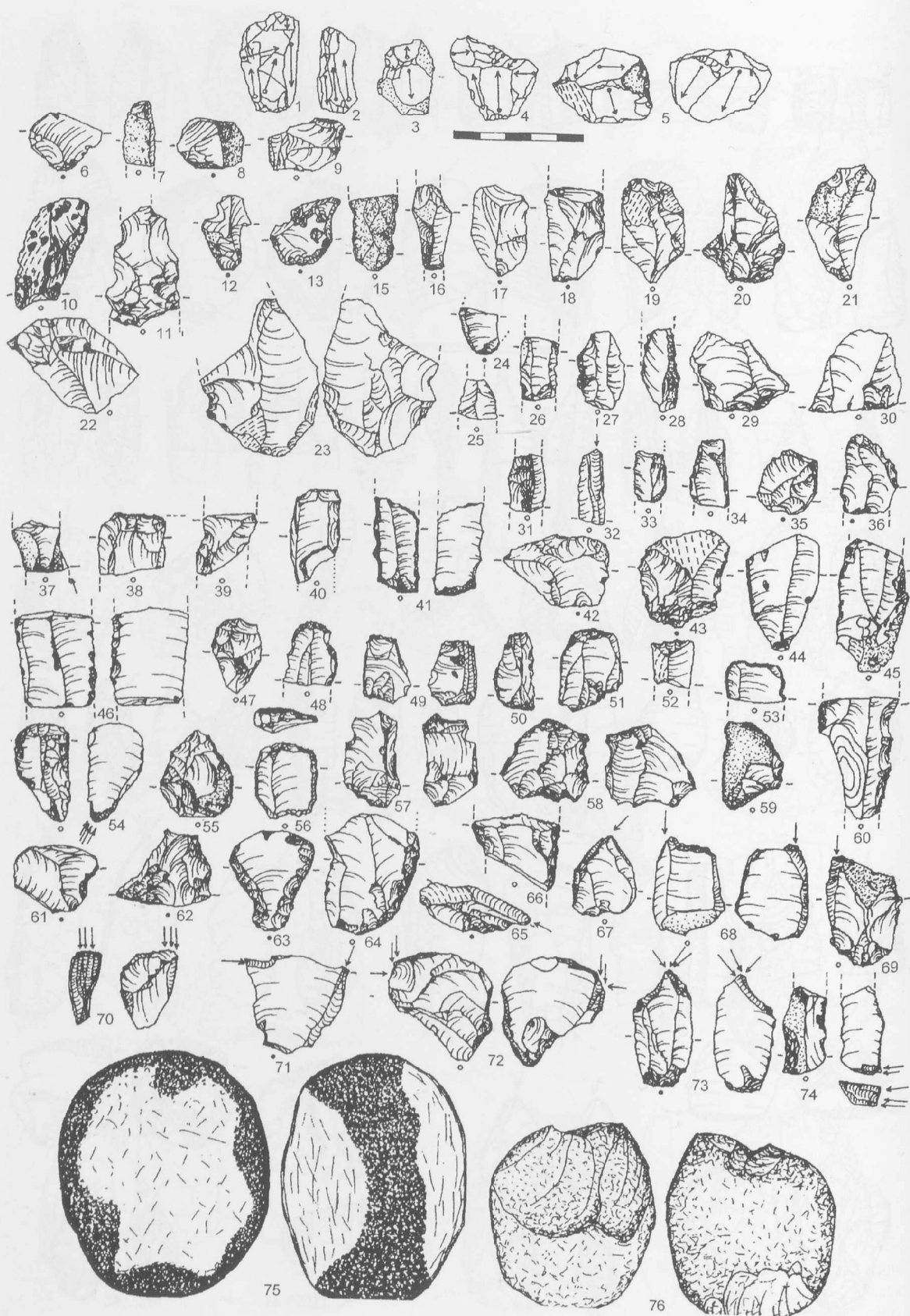
Obr. 20. Lhota-I. Vybrané artefakty.
Lhota-I. Selected artifacts.

Obr. 21. Lhota-I. Vybrané artefakty.
Lhota-I. Selected artifacts.

Obr. 22. Lhota-1. Vybrané artefakty.
Lhota-1. Selected artifacts.

Obr. 23. Lhota-5. Vybrané artefakty.
Lhota-5. Selected artifacts.

(obr. 20:51) a artefakt, jehož retuš by mohla být vrubem nebo retušovaným drásadlem středopaleolitického typu (obr. 20:54).

Zhruba stejné množství představují drásadlovité a jiné nástroje, např. vrub, oškrabovač, odštěpovače a drásadla (obr. 21:23–35).

V souboru retušovaných čepelí s jednostrannou retuší se vyskytuje jedna typicky aurignacká čepel se strmou retuší (obr. 21:18). Všechny retušované čepele jsou reprezentovány zlomky s původním nebo novým poškozením. Použitou surovinou je v jednom případě radiolarit (obr. 21:14) a křemenec (obr. 21:20), jinak glacigenní silicit nebo nerozpoznané suroviny.

Kombinované nástroje (obr. 21:21, 22, 3) zahrnují kombinaci vrtáku-škrabadla z rohovce typu Troubky-Zdislavice a škrabadla-klínového rydla.

Lhota-1 náleží k těm aurignackým lokalitám, jež jsou řazeny do periferního aurignacko-szeletského vývoje, který svým dalším rozvojem přechází do gravettienu.

Závěrem lze říci, že Lhota-1 i ostatní lhotské lokality, Lhota-4 a Lhota-5, patří bezesporu mezi nejbohatší lokality moravského aurignacienu, nacházející se již v zóně osídlení „míškovického typu“, k němuž náleží.

Lhota-5, „U Cyrila“. Aurignacien „míškovického typu“. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalita se nachází na táhlém vyvýšeném hřebetu Kelečské pahorkatiny, který odtud severovýchodním směrem stoupá k nejvyššímu bodu pohoří Maleníku do výšky 479 m n. m. Nálezová plocha je situována severozápadně od kóty 372,3 (WGS-84: 49°30,2973' s. z. š., 17°37,5145' v. z. d.), severovýchodně od obce Lhota u Lipníku nad Bečvou, na levém břehu řeky Bečvy. Umístěná je v klínu potoka Svinec a bezejmenného potoka, tekoucích severním směrem. Tato poloha je geograficky výhodná, protože nabízí dobrý rozhled do údolní nivy řeky Bečvy a prostoru Moravské brány. Výškové převýšení v poměru k řece Bečvě činí zhruba 130–150 m.

Novou lokalitu objevil Dalibor Figel počátkem dubna roku 2003. Opakovaně byly povrchové sběry, na nichž se podíleli Dalibor Figel, Monika Slováčková a Radka Jelínková, prováděny v květnu, srpnu, září a říjnu roku 2003. Archeologické povrchové sběry probíhaly ve spolupráci s Muzeem Komenického v Přerově. Objevena zde byla kolekce paleolitické štipané industrie, která čítá 175 ks artefaktů, 8 ks tvoří jádra, 46 ks nástroje a 33 ks debitáž nepoužitá k výrobě nástrojů a 88 ks odpad.

Příspěvek píše na základě své diplomové práce (Jelínková 2004).

Surovinová skladba

Nejvyužívanější surovinou na lokalitě je silicit z glacigenních sedimentů. Z místních surovin jsou zastoupeny křemenec a rohovec. Cizími surovinami jsou radiolarit, předpokládáný ve dvou případech, a jeden rozpoznáný kus rohovce typu Troubky-Zdislavice. Hrubá surovina jako křemen je doložena pouze jedním kusem ve formě otloukače (obr. 23:76). Nerozlišena byla část štipané industrie z důvodu výrazné patinace artefaktů a vysokého procenta přepáleného odpadu. V souboru se vyskytla zvláštní surovina, která ještě čeká na určení, ale je pravděpodobný její původ ve formaci Západních Karpat. Urči-

Tab. 8. Lhota-1. Typologie. Typology.

	ks	%
čepelové škrabadlo	4	4,6
čepelové škrabadlo se strmou boční retuší	1	1,15
škrabadlo na odštěpu	3	3,45
kýlovité škrabadlo nevýrazné	2	2,3
jádrovitě škrabadlo	1	1,15
škrabadlo – rydlo	1	1,15
vrták – škrabadlo	1	1,15
klínové rydlo	9	10,34
rydlo na lomu	4	4,6
několikanásobné klínové rydlo	2	2,3
obloukovité rydlo kanelované	1	1,15
hranové rydlo	10	11,5
příčné rydlo	4	4,6
několikanásobné hranové rydlo	3	3,45
několikanásobné rydlo smíšené	5	5,75
čepel s jednostrannou retuší	7	8,05
strmě retušovaná čepel	1	1,15
vrub	1	1,15
odštěpovač	2	2,3
drásadlo	3	3,45
drásadlo konvexní	2	2,3
drásadlo konkávní	1	1,15
drásadlo bifaciální	2	2,3
drásadlo úhlové	1	1,15
oškrabovač	1	1,15
čepelka s retušovaným koncem	1	1,15
místní retuše a opotřebení	14	16,1
Celkem	87	100,04

te množství suroviny nebylo rozlišeno z důvodu velkého zapatínování artefaktů.

Technologická analýza

V kolekci nemáme doloženy počáteční procesy zpracování suroviny. Vzhledem k blízkosti surovinových zdrojů je to poměrně překvapující rys. Navíc prakticky neznáme ani hlavní trendy v exploataci suroviny. Jádra jsou doložena pouze zbytky a zlomky jader. Mezi zbytkovými jádry byly rozlišeny

Tab. 9. Lhota-V. Suroviny. Raw materials.

	ks	%
glacigenní silicit	106	77,37
křemenec	8	5,84
křemen	1	0,73
rohovec	1	0,73
rohovec typu Troubky-Zdislavice	1	0,73
nerozlišený rohovec	4	2,92
předpokládaný radiolarit	2	1,46
nerozlišené	14	10,22
Celkem	137	100

pouze tři kusy dvoupodstavových jader (obr. 23:4) a dvě jádra úzkého hranolovitého tvaru (obr. 23:1, 2). U dvou zlomků jader bylo možné určit typ jádra. V prvním případě se jedná o jednopodstavové jádro těžené na hraně i ploše (obr. 23:5), u druhého zlomku jde o jádro se změněnou orientací. Zlomkovitost jader vznikla přepálením nebo mrazovými puklinami v glacigenním silicitu.

Preparační stádium výrobního procesu (obr. 23:10, 11, 18–23; 23:6–9, 12, 13, 15–17) je doloženo v debitáži nejpočetněji, při výrobě nástrojů však byly tyto polotovary využívány pouze v cca 39 %. Druhým převládajícím polotovarem sbíjené debitáže jsou polotovary s určitým stupněm zachovalé kůry, které byly při výrobě nástrojů využívány v cca 55 %. Kvantitativně méně zastoupeny jsou vodičí hrany jader a podhřebenové odštěpy, které definují mladopaleolitický způsob exploatace. Menší, avšak stále ještě početnou skupinu představují polotovary výrobního stadia těžby (obr. 23:24, 25, 27, 28), hlavně cílové polotovary s paralelními negativy, které byly při výrobě nástrojů využívány v cca 75 % a polotovary s laterální kůrou, využívány k výrobě nástrojů v cca 67 %. Z procesu výroby nástrojů (obr. 23:32) se zachoval jeden nepoškozený rydlový odštěp z glacigenního silicitu, jež indikuje výrobu rydel na místě. Výrobní fáze reparační (obr. 23:31) byla pouze doplňková. Není prozatím jasné, jak vysvětlit tento rys industrie, která jinak vykazuje znaky intenzivní těžby každého jádra. Odpad je nejpočetnější skupinou na lokalitě, což by rovněž indikovalo výrobu polotovarů a potažmo nástrojů na místě. Velké množství přepáleného odpadu je zároveň ukazatelem použití ohně na lokalitě.

Typologická skladba

Typicky aurignacké artefakty v souboru reprezentují kombinace nevýrazné kýlovitého škrabadla s obloukovitým kanelovaným rydlem (obr. 23:54), dvě obloukovitá kanelovaná rydla (obr. 23:70, 74) a strmě retušovaná čepel (obr. 23:60).

V souboru dominují rydla nad škrabadly (9:3).

Rydla jsou po drásadlovitých nástrojích druhou nejpočetnější skupinou. Po jednom kuse jsou zastoupena rydla klínová, rydlo na lomu (obr. 23:69) a několikanásobné rydlo smíšené (obr. 23:71), které je tvořeno rydlem hranovým a příčným. Hranová rydla jsou zastoupena dvěma kusy, tak jako

Tab. 10. Lhota-5. Jádra. Cores.

	ks	%
zbytky jader	3	37,5
zlomky jader	5	62,5
Celkem	8	100

rydla obloukovitá kanelovaná (obr. 23:70, 74) a příčná (obr. 23:65, 72). Jedno z obloukovitých kanelovaných rydel vytváří kombinaci s vrubem, který je zachován na laterální kůře (obr. 23:54).

Škrabadla a kombinované nástroje představují nejméně reprezentovanou složku v kolekci nástrojů. Z typologického hlediska je zastoupeno škrabadlo čepelové, na úštěpu (obr. 23:48, 55) a v jednom případě je polotovar určený obecně jako odštěp (obr. 23:47).

Kombinované nástroje jsou zastoupeny pouze dvěma kusy, konkrétně kombinací škrabadla-vrubu a nevýrazné kýlovitého škrabadla-obloukovitého kanelovaného rydla (obr. 23:54, 56).

Drásadlovité a jiné nástroje reprezentují tři vruby (obr. 23:61–63), pět odštěpovačů (obr. 23:49–51, 57, 58) a dvě drásadla (obr. 23:64, 66). U jednoho z odštěpovačů není jisté paleolitické určení stáří. Jedno z drásadel bylo druhotně vytvořeno na zlomené oboustranně retušované čepeli (obr. 23:66).

Kolekce retušovaných čepelí z typologického hlediska zahrnuje dvě příčné retušované čepele (obr. 23:52, 53) a jeden příčně retušovaný úštěp (obr. 23:59). Po jednom kuse jsou zastoupeny čepel s jednostrannou retuší a strmě retušovaná čepel (obr. 23:60). Všechny retušované čepele představují části polotovarů s poškozením novým nebo původním, a také s poškozením z důvodu přepálení nebo působení mrazu.

Mezi drobnotvaré nástroje patří retušovaná čepel s otupeným bokem vyrobená na cílové čepeli (obr. 23:41).

Nejpočetněji jsou v kolekci nástrojů zastoupeny místní retuše a opotřebené, zlomky a ostatní nástroje. Většinu industrie této skupiny představují místní retuše a opotřebené. Menší díl

Tab. 11. Lhota-5. Technologie. Technology.

	ks	%
surovina	1	0,6
preparace	42	25
těžba	26	15,48
reparace	3	1,79
výroba	1	0,6
odpad	88	52,38
ostatní	2	1,2
nesledováno	5	2,98
Celkem	168	100,03

Tab. 12. Lhota-5. Typologie. Typology.

	ks	%
čepelové škrabadlo	1	2,17
škrabadlo na úštěpu	1	2,17
škrabadlo na odštěpu	1	2,17
škrabadlo – rydlo	1	2,17
škrabadlo – vrub	1	2,17
klínové rydlo	1	2,17
rydlo na lomu	1	2,17
obloukovité rydlo kanelované	2	4,35
hranové rydlo	2	4,35
příčné rydlo	2	4,35
několikanásobné rydlo smíšené	1	2,17
příčně retušovaná čepel	2	4,35
příčně retušovaný úštěp	1	2,17
čepel s jednostrannou retuší	1	2,17
strmě retušovaná čepel	1	2,17
vrub	3	6,52
odštěpovač	5	10,87
drásadlo	1	2,17
drásadlo konvexní	1	2,17
retušovaná čepel s otupeným bokem	1	2,17
místní retuše a opotřebení ...	16	34,78
Celkem	46	99,95

tvoří zlomky nástrojů, např. zlomek hranového rydla (obr. 23:38), zlomek neurčeného rydla, zlomek odštěpu s laterální kúrou, který představoval rydlo (obr. 23:37) a dva zlomky retušovaných nástrojů (obr. 23:39, 40).

Z technických prostředků máme doloženy dva otloukače (obr. 23:75, 76). První je masivní kulovitěho tvaru, z křemene (obr. 23:75). Druhý je menší, oválnější, z křemene, a je dosti poškozený (obr. 23:76).

Celkově můžeme o nově objevené lokalitě Lhota-5 říci, že sloužila možná jako stabilnější lovecký tábor. O tom nás přesvědčuje absence jader preparačních a těžebních stadií výrobního procesu i velké množství přepáleného odpadu. Přítomnost čepelky s otupeným bokem potvrzuje kulturní zařazení k „míškovickému typu“, který je charakteristický koexistencí aurignacienských typů, bifaciálních nástrojů a gravettienských prvků ve formě debítáže s otupeným bokem.

Radka Jelínková, FPF SU Opava

Literatura

- Demek, J. – Novák, V. a kol. 1992: Neživá příroda, Vlastivěda Moravská, Země a lid, NŘ, svazek 1.
- Diviš, J. 1998: Druhá paleolitická stanice u Lhoty, okr. Přerov, IZ ČAS pobočka pro severní Moravu a Slezsko, 71–74.
- Jelínková, R. 2004: Technologické a typologické zhodnocení industrie z lokality Lhota u Lipníku nad Bečvou, býv. okr. Přerov, nepublikovaný rukopis bakalářské práce, FPF SU Opava.
- Klíma, B. 1979: Nová stanice aurignacienu v Moravské bráně, AR 31, 361–369.
- Přichystal, A. 2002: Zdroje kamenných surovin, in: Svoboda a kol.: Paleolit Moravy a Slezska, 67–76.

Resumé

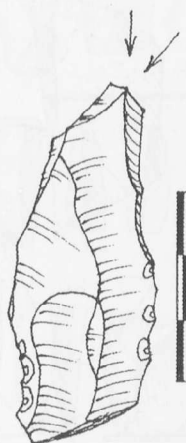
Two assemblages were collected in the cadastral territory of Lhota. Both collections may be attributed to the Aurignacian (Míškovice-type).

MIKULOV (okr. Břeclav)

Na Mušlově (Lehmgrubenäcker). Mladý paleolit, zřejmě gravettien. Revize materiálu. Uložení: Regionální muzeum Mikulov (A492).

Ve sbírkách Regionálního muzea Mikulov je pod číslem A492 uloženo typické boční klínové rydlo na čepeli z patinovaného severského pazourku (obr. 24). Jde o dar K. Jüttnera z roku 1934, doprovázený bližší lokalizací „východně od křižovatky Lednice-Mikulov-Sedlec“. V těchto místech se v n.v. 200–190 m n. m. k západu a jihozápadu (tedy k Novému rybníku) svažuje návrší o max. výšce 235 m n. m. Samotná poloha, označovaná „Lehmgrubenäcker“, resp. „Na Mušlově“, je známá jako významný zdroj schránek terciérních měkkýšů, bohatě doložených rovněž na gravettských sídlištích severovýchodního okraje Pavlovských vrchů (Hladilová, v tisku).

Z Mušlova byla dosud uváděna drobná čepel s náznakem příčné retuše (Škrdl – Plch 1996). Spolu s tímto typickým rydlem, které je s vysokou pravděpodobností gravettského stáří, dokládá, že zdejší zdroje měkkýšů byly zájmovým prostorem mladopaleolitických lovců, a současně

Obr. 24. Mikulov. „Na Mušlově“. Boční klínové rydlo. Mikulov. „Na Mušlově“. Dihedraľ burin.